

ע"פ 4966/13 - ואסם עביד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4966/13

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט צ' זילברטל

המערער: ואסם עביד

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(סגן הנשיא י' צבן) מיום 30.5.13 בת"פ
25441-01-13

תאריך הישיבה: ז' באדר ב התשע"ד (9.3.14)

בשם המערער: עו"ד מוחמד מחמוד

בשם המשיב: עו"ד אופיר טישלר

בשם שירות המבחן למבוגרים: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

א. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (סגן הנשיא י' צבן) מיום 30.5.13 בת"פ 25441-01-13, שבגדרו הוטלו על המערער 34 חודשי מאסר בפועל וכן 12 חודשי מאסר על תנאי. הפרשה עניינה עבירות נשק וחברות בארגון טרורסטי.

רקע והליכים

ב. המערער, יליד 1981, הורשע על פי הודאתו, יחד עם נאשם נוסף, בהחזקתו ונשיאתו של נשק שלא כדין (לפי סעיפים 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977), יריות במקום מגורים (לפי סעיף 340א לחוק העונשין), וחברות בארגון טרורסטי (לפי סעיף 3 לפקודה למניעת טרור, התש"ח 1948 (הפקודה)). הנאשם השני הורשע בעברה של חברות בארגון טרור (ס' 3 לפקודה).

ג. ראשיתה של הפרשה במהלך שנת 2011, משרכש המערער אקדח ו-50 כדורים תמורת 13,000 שקלים. בהמשך נקלע המערער לסכסוך עם אחר, איים עליו באותו אקדח ואף ירה מספר כדורים באויר. באירוע נוסף, מסיבת אירוסין של אחייניתו, ירה המערער מספר יריות באויר. בהקשר אחר, במהלך השנים 2011-2012, הציע פלוני למערער להצטרף לארגון "החזית העממית הדמוקרטית לשחרור פלסטין", שהוכרז בשנת 1986 על ידי ממשלת ישראל כ"ארגון טרוריסטי" בהתאם לסעיף 8 לפקודה. במהלך כשנה השתתף המערער בשתי תהלכות של ארגון זה, בעודו רעול פנים ונושא עמו אקדח.

ד. בתסקיר שירות המבחן למבוגרים, שהוגש לבית המשפט קמא, התרשם השירות כי המערער הביע קושי לשהות במעצר, שכן לתפיסתו אינו משתייך לחברה העבריינית וכן בשל קושי הניתוק מבני משפחתו, אשתו ובנותיו. כן התרשם השירות כי המערער התקשה לשמור על תפקוד תקין במסגרות חינוכיות ותעסוקתיות לאורך שנות צעירותו, אך שבשנים האחרונות השקיע מאמצים על מנת לתפקד כראוי. השירות התרשם, כי מגיל צעיר התקשו הוריו של המערער להציב לו גבולות, ונראה כי התנהלות זו של הוריו השפיעה על יכולתו לפתח עצמאות ולהתמודד עם מצבי החיים. המערער נמנע בשיחה עם השירות מהתיחסות לחלקים המכשילים שבהתנהגותו, במעורבותו בפלילים ובהתחברות לחברה העבריינית; השירות התרשם מדפוסי התנהגות אלימים הבאים לידי ביטוי בקשייו של המערער להפעיל שיקול דעת, ובתחושות קרבנות של המערער בגין מעורבותו בפלילים והמחירים שהוא ובני משפחתו נאלצים לשלם בעקבות כך. המערער התמקד באלה והתקשה לערוך התבוננות פנימית ומעמיקה ביחס לעברותיו ולמושג אחריות. בהתאם לכך, המליץ שירות המבחן להטיל על המערער עונש מאסר בפועל, לצד עונש של מאסר מותנה גם כמסר הרתעתי.

גזר דינו של בית המשפט קמא

ה. על המערער הושתו - כאמור - 34 חודשי מאסר וכן 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו. בית המשפט קמא הטעים, כי הערך המוגן בעבירות נשק, החזקה, נשיאה ויריות במקום מגורים הוא שלום הציבור, והעונש הנהוג בעברות מעין אלה הוא מאסר בפועל בין 6 ל-40 חודשי מאסר. בית המשפט ייחס משקל לחומרה לעבירות אלה, נוכח נסיבות הפרשה בה יזם הנאשם, תיכנן ושלט בעניינים, וכן בשל כך שמדובר במספר אירועים, ומשכך קבע את מתחם הענישה המשוקלל בין 12 ל-45 חודשי מאסר. ביחס לעבירת ההצטרפות לארגון טרור יחד עם נשיאת נשק, קבע בית המשפט כי מתחם הענישה עומד על 6 ל-15 חודשי מאסר בפועל, תוך שקלול העובדה שמדובר במספר אירועים שונים. יצוין כי הנאשם הנוסף בכתב האישום, שהואשם באישום השני בלבד, נדון לשישה חודשי מאסר בפועל

עמוד 2

ו. בית המשפט ציין לקולה את נסיבותיו האישיות של המערער, ובפרט היותו צעיר בעל משפחה ועסק. כן, נתן בית המשפט את דעתו לכך שהמערער הודה באשמה והביע צער, ולכך שהשימושים שעשה המערער בנשק לא גרמו נזק פיסי.

הערעור

ז. לטענת המערער, התעלם בית המשפט קמא בגזירת דינו מן הנסיבות לקולה, ביניהן הודאתו המוקדמת בעברות שיוחסו לו, תסקיר שירות המבחן, הרף הנמוך של חומרת מעשיו, העובדה שמדובר במעצר ראשון בחייו, וכן העובדה שלא נגרם נזק לגוף או לרכוש. כן נטען, כי בית המשפט התעלם מפסיקה שהוגשה לו בגין אירועים דומים ועברות דומות, ובכללה מקרים בהם הושתו עונשים פחותים משמעותית ממה שהוטל על המערער.

ח. כן טען המערער, כי שגה בית המשפט הן בקביעת מתחם הענישה, והן בכך שהחמיר עם המערער באופן חריג והטיל עליו עונש ברף העליון של המתחם חרף הנסיבות המקלות כאמור. נטען גם, כי שגה בית המשפט משלא יישם את הוראות תיקון 113 לחוק העונשין; לטענת המערער, במסגרת התיקון היה על בית המשפט להביא בחשבון את השיקולים לקולה בטרם קביעת המתחם.

ט. הוטעם, כי בית המשפט לא נתן משקל ראוי לעובדה שהמערער הודה במעשים המיוחסים לו בלא שהובטחה לו כל הקלה מצד המשיבה, לנתוני תסקיר המבחן וכן לשיתוף הפעולה של המערער כבר משלב החקירה המשטרתית. עוד הודגש כי המערער קיבל עונש חמור במיוחד בהשוואה לנאשם הנוסף באותו כתב אישום.

הדיון

י. תסקיר משלים של שירות מבחן בו עיינו לקראת הדיון ציין, כי למערער שתי עברות משמעת במאסרו מחודש אפריל 2013 בגין הפרות סדר ומשמעת ושותפות להתנהגות אלימה ומרי. כן כי המערער אינו נמצא בקשר טיפולי ואינו משולב בעבודה או בחינוך, כאסיר בטחוני.

יא. בדיון בפנינו חזר בא כוח המערער על טענותיו, תוך הסתייעות בפסיקה. בא כוח המשיבה טען, כי העונש שנגזר על ידי בית המשפט קמא ראוי נוכח חומרת הנסיבות, תוך שהדגיש את ריבוי המקרים, העובדה שהשימוש באקדח בכל האירועים נשא אופי פומבי ללא חשש ומורא מצד המערער, והעובדה שמתסקיר המבחן שהוגש לבית המשפט קמא עולה כי המערער לא הביע חרטה. כן ציין בא כוח המשיבה, כי אף מן התסקיר המשלים ניתן ללמוד על מגמתו של המערער, באשר מיוחסת לו התנהגות אלימה במאסרו. לבסוף טען בא כוח המשיבה, כי הפסיקה בעברות מן הסוג בו הורשע המערער גוררת לא אחת עונשי מאסר של שנתיים בפועל ויותר.

הכרעה

יב. לאחר העיון החלטנו שלא להיעתר לערעור. אין להקל ראש בעבירות שנעברו על-ידי אדם בן שלושים ויותר,

ובהצטברות-גם אם ללא "שילוב"-בין עבירות הנשק לעבירות האידיאולוגיות של הצטרפות לארגון טרור. עולה מן המסכת עולה הקלת ראש בחוק באורח מתריס. לכגון דא יש צורך בהרתעה כפולה - הרתעת היחיד והרתעת הרבים (ע"פ 1456/09 פלוני נ' מדינת ישראל (2011)). ראוי שיישמע הקול, כי הענישה לא תהא קלה; המערער עלה על דרך לא טובה, וראוי שהוא ושכמותו יידעו כי דינם של עוברי עבירות מעין אלה, הן בתחום הנשק (שלגביו המדיניות השיפוטית מחמירה) והן בתחום ההשתייכות לארגון טרוריסטי, ייגזר לחומרה. המתחם הענישתי שקבע בית המשפט קמא נראה לנו ראוי. תסקירי שירות המבחן, הן בבית המשפט קמא והן בפנינו, אינם יכולים אלא להידון בחומרה.

יג. בטרם חתימה יצוין, כי שוב לפנינו מקרה המציף את שאלת ההתייחסות הטיפולית ולעניין עבודה לאסירים בטחוניים, אך הארכנו בכך במקום אחר ולא נאריך. הדברים נאמרים על פי רוב לגבי קטינים ובגירים צעירים, אך חשיבה כוללת ראויה שתידרש גם למקרים אחרים, ועסקינן כאן בתושב ישראל, הטוען כי אינו שייך לחברה עבריינית, ואולי ניתן להעמידו במבחן הצהרתו במהלך מאסרו.

ניתן היום, ט"ו באדר ב' התשע"ד (17.3.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
